
Implementatie IORP-II richtlijn in pensioenwetgeving

Pensioenbrief 2018/85

Kamer debatteert over wetsvoorstel implementatie van de herziene IORP-richtlijn.

EU Richtlijn (EU 2016/2341, ook wel IORP-II richtlijn genoemd) is een richtlijn die de IORP-I richtlijn uit 2003 (2003/41/EG) vervangt. Deze richtlijn moet door de lidstaten uiterlijk op 13 januari 2019 zijn geïmplementeerd. De regering heeft op 12 april 2018 hiertoe een wetsvoorstel ingediend en de lagere regelgeving is begin juni ter consultatie beschikbaar gesteld. Het doel van IORP-II is het bevorderen van de verdere ontwikkeling van het tweede pijlerpensioen in de Europese Unie. De belangrijkste wijzigingen voor Nederland zijn aanvullende regelgeving voor *governance* (het inrichten van de drie sleutelfuncties, risicobeheer, actuariaat en interne audit), verduidelijking van de procedure van een grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht en aanvullende regelgeving voor de informatieverstrekking. Het meest opvallende bij de informatieverstrekking is dat dit vooral impact heeft op de weergave van het bereikbaar pensioen

onder verschillende scenario's, uitsplitsing van de ingehouden kosten en informatie over de betaalde bijdragen door de werkgever en werknemer. Bovendien maakt IORP-II geen onderscheid tussen een UPO voor deelnemers en die voor gewezen deelnemers. Dat betekent dat een jaarlijkse schriftelijke UPO vereist zou zijn bij gewezen deelnemers in plaats van elke vijf jaar. Dit probleem wordt in de voorstellen omzeild door publicatie van de slapers-UPO op de website van het fonds mogelijk te maken.

Het debat op 26 september 2018 (eerste termijn) concentreerde zich met name op grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht, dit vooral naar aanleiding van verhuizingen van pensioenfondsen naar vooral België. Gevreesd wordt voor toezichtsarbitrage, het veronderstelde fenomeen dat pensioenfondsen op zoek zouden gaan naar het meest gunstige toezichtsregime binnen de EU. Van belang is op te merken dat IORP-II hierin geen wijziging aanbrengt of toezichtsarbitrage zou vergemakkelijken.

IORP-II versterkt de positie van deelnemers en pensioengerechtigden bij een grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht door aanvullende voorwaarden te stellen. Op grond van de richtlijn is de goedkeuring vereist van een meerderheid van de betrokken (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, dan wel hun vertegenwoordigers. Met de tweede nota van wijziging is hier invulling aan gegeven door te eisen dat een tweederdemeerderheid van de (gewezen) deelnemers en een tweederdemeerderheid van de pensioengerechtigden een grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht moeten goedkeuren.

Het meest principiële punt is de vraag of het eisen van een tweederdemeerderheid bij een grensoverschrijdende collectieve waardeoverdracht niet in strijd is met het EU-recht op het gebied van het vrije verkeer van diensten. Bij een binnenlandse collectieve waardeoverdracht geldt deze eis immers niet. Bij het debat op 11 oktober 2018 (tweede termijn) merkte de minister op dat de richtlijn zelf onderscheid maakt tussen grensoverschrijdende en binnenlandse waardeoverdracht en dat een tweederdemeerderheid alleen inzichtelijk maakt welke instemmingsregeling zou gaan gelden. Dit zou volgens de minister al zijn getoetst door de Raad van State die daar geen opmerkingen over heeft gemaakt.

NB

Het debat over IORP-II laat zien dat er zorg bij een aantal partijen over Europese ontwikkelingen (met name toezichtsarbitrage) die geen relatie hebben met de herziene IORP-richtlijn. Intussen dringt de tijd om het wetsvoorstel op tijd door beide kamers te loodsen. Is IORP-II niet uiterlijk 13 januari 2019 geïmplementeerd, dan geldt een zogenaamde rechtstreekse werking van deze richtlijn. *(Debat Tweede Kamer, 26 september en 11 oktober 2018)*

Mr. M.W. Minnaard